

Vandaag is Averbode Bos en Heide een uitgestrekt gebied met vennen, heide, moerassen en loofbossen. Het is bijna onvoorstelbaar dat het er ooit heel anders uitzag. “Lang geleden werd hier ijzerzandsteen gedolven. Het gebied was ook belangrijk voor de bosbouw: van loofhout tot dennenbomen voor de mijnbouw. Lange tijd waren deze bossen in het bezit van de familie de Merode. Dat waren grote lappen die afgesloten waren voor het publiek. Je kon hier dus niet komen wandelen zoals vandaag”, vertelt Jochen, die hier vlakbij opgroeide.

In 2004 kon de Vlaamse Landmaatschappij een koopovereenkomst afsluiten met de prinsen. Samen met partners zoals Natuurpunt en Agentschap Natuur en Bos is de natuur hersteld naar hoe het er oorspronkelijk in de jaren 1700 uitzag. “Stilaan is het opnieuw een heel rijk gebied met vennen, heide, moerassen en loofbossen.”

Het toont hoe opeenvolgende generaties machthebbers hun stempel op dit gebied hebben gedrukt. Op een heel andere, natuurlijke en organische manier zou je daarin een parallel kunnen trekken met het leven van gitarist Maarten Decombel. Want als je met hem praat, gaat het niet over hemzelf. Het gaat over de mensen die op zijn pad zijn gekomen en hem gevormd hebben tot de folkmuzikant die hij vandaag is, bij bands als Naragonia, Snaarmaarwaar en MANDolinMAN.

Dat pad begon in 1981 aan het zeetje. “Ik ben geboren in Bredene, als oudste van vier kinderen. Er was altijd ambiance in huis. Muziek werd erg gestimuleerd. Mijn opa, bijvoorbeeld, is een heel straffe muzikant. Hij was organist in de kerk. Als kind mochten we tijdens de mis mee de trappen op naar het oksaal. Ik herken nu als muzikant nog altijd dezelfde soort opwinding als toen. Opa was een selfmade man. Omdat zijn familie het niet breed had, kon hij geen conservatorium volgen. Hij speelde op een aftands harmonium

dat een vriend van de familie samengesteld had uit drie kapotte exemplaren. En af en toe mocht hij op een boerderij een uurtje gaan spelen op een piano. Ja, mijn opa heeft me wel geprikkeld om ook iets met muziek te doen.”

Dat ‘iets’ werd gitaar, op de muziekschool in Oostende. “Mijn pa was monitor bij de mutualiteit. Op één van zijn zomerkampen zag ik aan het kampvuur een jongen gitaar spelen, met daarrond een hele groep die geboeid zat te luisteren. Ik vermoed dat dat mij naar de gitaar getrokken heeft.”

“Mijn leraar was een fantastische kerel die een heel open blik had. Hij snapte heel goed hoe ik in elkaar zat als muzikant. Hij vertrouwde erop dat het wel goed zou komen, ook als ik tijdens het jaar niet veel oefende. Hij vroeg regelmatig: ‘Wat ben je aan het spelen dat je niet van mij geleerd hebt?’ Heerlijk. Een mens moet soms het geluk hebben dat hij op de juiste sleutelpersoon botst in de loop van het leven.”

In Maartens geval speelde hij de muziek van zijn cassettes na, zoals de exemplaren die hij van zijn nonkel kreeg. “Mijn nonkel was ook gitarist en had een enorme platencollectie. Harry Sacksioni, John Renbourn, Bert Jansch, Richard Thompson, Fairport Convention... Hij was heel Angelsaksisch gericht. Ik was wel niet meteen klaar voor die muziek, maar druppelsgewijs kwam die wel binnen. En dan had je mijn ouders, die zot waren van Angelo Branduardi. Dat is nu niet echt folk, maar heeft toch een folky insteek.”

“Ik denk dat Angelo Branduardi voor mij ook echt een weg richting folk was”, beaamt Jochen.

“Op een bepaald moment bleek die op het folkfestival van Dranouter te spelen. Die eerste keer Dranouter was een aha-erlebnis. Je koopt een ticket voor Angelo Branduardi en gaat naar huis met twintig nieuwe namen.”

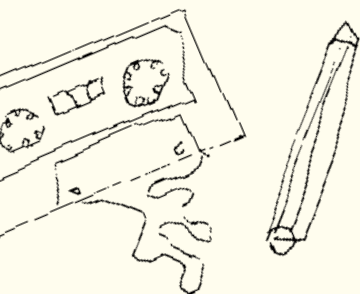
“Wat er in de jaren negentig in Dranouter gebeurde, heeft echt een grote invloed op onze generatie gehad”, vult Jochen aan. “En dan had je ook het radioprogramma *De Grootte Boodschap* op donderdagavond. Wat was goede folk? Welke muziek deed ertoe? Dat werd daar mooi bij elkaar gebracht. Als zij een concert aankondigden, kon je er bijna zeker van zijn dat het uitverkocht ging zijn.”

“Ik heb wel een stuk of acht compilaties van dat programma met nummers waar de eerste drie seconden van ontbreken”, lacht Maarten. “Ik had altijd cassettes klaarzitten in mijn cassette recorder. Je moest dan heel snel op REC drukken als je het begin van een liedje mooi vond. Timinggewijs had ik het geluk dat er heel veel opwindends aan het gebeuren was in de folk op het moment dat ik als muzikant begon. Het was eind jaren negentig, de periode van Fluxus, Ambrozijs, Troisieur, Laïs... Dat werkte inspirerend.”

“Ik had altijd cassettes klaarzitten in mijn cassette recorder. Je moest dan heel snel op REC drukken als je het begin van een liedje mooi vond.”

Na het middelbaar trekt Maarten naar het Hoger Conservatorium in Gent. “Ik heb vooraf erg getwijfeld of ik geen luit zou studeren omdat oude muziek me zo boeit. Uiteindelijk heb ik beslist om voluit voor de gitaar te gaan.” Terwijl hij zich op school verdiept in klassieke en jazzgitaar, raakt de snaar van de folk hem toch het hardst. Op jamsessies in Gent leert hij de bandleden van Ambrozijs kennen, onder wie accordeonspeler Wim Claeys. “Hij stelde voor om eens iets met ons tweeën te doen. Daarna heb ik een jaar of tien heel intensief met Wim samengespeeld.”

“Jullie waren echt overal”, herinnert Jochen zich. “Ik was toen al bezig met groepen boeken. Jullie naam dook overal op. Altijd opnieuw.”

“Op het conservatorium zitten is één ding. Leren over muziek van topgasten is één ding. Maar met je muziek op een podium staan is echt wel nog iets helemaal anders.”

“Dat was de beste leerschool ooit. Want op het conservatorium zitten is één ding. Leren over muziek van topgasten is één ding. Maar met je muziek op een podium staan, is echt wel nog iets helemaal anders. Wim zat al tien jaar verder in zijn traject. Dat was dankbaar: hij had een breed netwerk, wist hoe je een plaat opneemt ... Ik moest niet van nul beginnen als muzikant. Wim heeft heel veel betekend en niet alleen om de weg te wijzen, maar ook als mentor. Het strafte wat ik misschien wel van Wim geleerd heb, is om kieskeurig te zijn, je radar te verfijnen en niet te snel content te zijn. Er is heel veel materiaal. En je kunt alles spelen. Maar wat vertelt dat? In welk opzicht spreekt die melodie je aan? Wat kun je daar van jezelf in leggen?”

Er is nog één andere ontmoeting die Maarten zeker wil aanstippen, die hem als jonge muzikant mee in de richting heeft geduwd die hij met zijn folkmuziek wilde uitgaan. “Toen ik zestien was, wilde ik doedelijk leren spelen. Ik had over de muziekstage in Gooik gehoord, waar je oude instrumenten kunt leren. Ik dacht: ‘oké, daar moet het gebeuren.’ Ik zie me nog met mijn tentje aankomen, zonder iemand te kennen. En ik weet niet of dat nu typisch of uniek is in de folk, maar de openheid was ongelooflijk. Op het einde van die week had ik met zoveel mensen samengespeeld en zoveel vriendschappen gesloten. De laatste avond leerde ik een gast uit Antwerpen kennen, die Ierse doedelijk speelde. Twee nummers later begon hij plots een Tuvaanse keelzang. Ongelooflijk.” Het was Raphaël De Cock. “Raphaël kan periodes monomaan met hetzelfde genre bezig zijn en daar dan heel diep induiken. Het weet bijvoorbeeld alles over Ierse muziek en kan er fantastisch over vertellen. Ik werd echt meegezogen in zijn verhalen. De wereld ging voor me open.”

“De eerste keer bij Raphaël thuis vergeet ik nooit”, vertelt Maarten. “Hij woonde in een appartement in Borgerhout. Toen ik daar aankwam, stond er een klein tafeltje in zijn keuken, met een gigantische stapel cd’s aan de ene kant en in het midden van die tafel een cd-speler. Eén per één speelde hij die cd’s af. ‘Dat moet je horen, dat is echt ongelooflijk. En dit is Lena Willemark, die zingt met kwarttonen. En nee, dat is niet vals, dat moet zo.’ Daarna stak hij alle cd’s in een grote zak voor mij. Ik heb al die cd’s op cassette overgezet. Dat is mijn onofficiële folkuniversiteit geweest.”

En terwijl Wim Claeys een visie aan het ontwikkelen was op de folk van hier, inspireerde Raphaël hem met zijn blik op de wereld. “Die twee kwamen voor mij samen. De verhalen en de bijhorende relevantie die er bij verre folk zijn, moeten hier toch ook te vinden zijn? Ik ontdekte dat het niet gaat over of iets folkmuziek of wereldmuziek is, maar over ontmoetingen. Folk is een grote olievlek die naar alle kanten uitdeint. En het is van ondergeschikt belang welk label er dan opkomt.”

Die verhalen zijn nog altijd belangrijk in Decombels werk, zoals bij Snaarmaarwaar en het recente Spilar. “Daar putten we onder meer uit het *Antwerps Liedboek*, waaraan ook groepen als Wannes van de Velde en Kadril een groot deel van hun repertoire te danken hebben. Wannes kan zijn liedjes zelf niet meer zingen. Misschien is het de mooiste hommage die je iemand kunt brengen: dat je zijn liedjes blijft spelen, maar op jouw manier. In ons geval hebben we het hertaald naar het West-Vlaams, maar ook naar een ander instrumentarium.”

En dan zijn er natuurlijk ook nog MANDolinMAN en Naragonia, waar Decombel dit jaar twintig jaar bij speelt. “Mijn muzikale leven hangt aan elkaar van de toevallige ontmoetingen. En tegelijkertijd is het allemaal heel organisch in elkaar geklikt. We zijn vrienden voor het leven. Ik hou echt van dat comfort. Ik vind het plezant om gelegenheidsdingen te doen of projectmatig te werken. Maar bij mijn vaste bands voelt het als aanmeren in een gekende haven.”